

Thực trạng quản lý hoạt động tổ chuyên môn khoa học xã hội ở các trường trung học cơ sở huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên

Lê Thị Hiền*; Nguyễn Đỗ Hồng Nhung**

*Trường THCS Giang Tiên, Phú Lương, Thái Nguyên

**Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên

Received: 22/2/2024; Accepted: 2/3/2024; Published: 13/3/2024

Abstract: In today's high schools, professional activities is a very important activity, mainly determining the existence and development of the schools. The activities of professional groups play a very important role in planning and fostering expertise, skills, and pedagogical capacity for officials and teachers. The Social Sciences professional group is an integral part of the organization and management apparatus of the secondary schools. In this article, the author presents and analyzes data on the current status of management of Social Science professional group activities at secondary schools in Phu Luong district, Thai Nguyen province in order to contribute to proposing solutions. Methods to improve the effectiveness of managing professional group activities in general and managing social science specialized group activities in particular. Thereby, gradually improving the quality of teaching and learning in current secondary schools.

Keywords: Professional groups, social science professional groups, management of professional group activities, secondary schools...

1. Đặt vấn đề

Tổ chuyên môn (TCM) là một bộ phận cấu thành trong bộ máy tổ chức, quản lý của trường Trung học cơ sở (THCS). QLHĐ TCM đóng vai trò rất quan trọng trong việc đảm bảo hoạt động (HĐ) dạy học được diễn ra hiệu quả, giúp Hiệu trưởng xây dựng và quản lý chương trình giảng dạy, đánh giá HĐ giảng dạy của GV. Từ đó đưa ra các giải pháp hợp lý để nâng cao chất lượng GD (CLGD) của nhà trường. Quản lý HĐTCM tổ KHXH, nhất là về CM nghiệp vụ, việc thực hiện kế hoạch giảng dạy của GV trong tổ sẽ phản ánh được các mặt HĐ CM của nhà trường về CLGD hay các HĐ khác. Tuy nhiên, bên cạnh các kết quả đã đạt được vẫn còn tồn tại một số hạn chế về tổ chức, quản lý cần được khắc phục. Xuất phát từ những yêu cầu thực tiễn trên, nhóm tác giả nghiên cứu thực trạng QLHĐ TCMKHXH HCS cơ sở huyện Phú Lương, nhằm cung cấp số liệu thực chứng để nâng cao hiệu quả HĐQLHĐ TCM nói chung và QLHĐ TCMKHXH nói riêng. Qua đó, từng bước nâng cao chất lượng DH trong các trường THCS.

2. Kết quả nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện tại 11/16 các trường THCS huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên gồm: THCS Giang Tiên; THCS Cổ Lũng; THCS Vô Tranh; THCS Túc Tranh; THCS Phần Mễ I; THCS Phần Mễ II; THCS Yên Trạch; THCS Yên Ninh; THCS

Yên Đổ; THCS Đông Đạt 1; THCS Dương Tự Minh với khách thể khảo sát gồm 154 CBQL, GV (10 hiệu trưởng, 11 hiệu phó, 11 tổ trưởng TCMKhoa học xã hội, 122 GV tổ KHXH) trong thời gian từ năm học 2021-2022 đến hết năm học 2022-2023.

2.1. Thực trạng nhận thức của GV và CBQL về tầm quan trọng của QLHĐ TCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương

Kết quả khảo sát thực trạng nhận thức của GV và CBQL về tầm quan trọng của quản lý HĐTCM KHXH ở 11 trường THCS huyện Phú Lương như sau: Có 103/154 CBQL và GV đánh giá khẳng định là HĐ của TCM KHXH ở trường THCS là rất quan trọng, đạt 66,9%; có 49 khách thể đánh giá là quan trọng, đạt 31,8%; chỉ có 2 đánh giá là bình thường chiếm 1,3% và không có đánh giá nào là không quan trọng hay ít quan trọng. Kết quả này cho thấy GV và CBQL về quản lý HĐTCM KHXH đều nhận thức được tầm quan trọng bởi HĐTCM KHXH là một trong những HĐnòng cốt góp phần xây dựng CLGD của Nhà trường phát triển. Quản lý HĐTCM KHXH được thực hiện tốt thì HĐ CM của nhà trường cũng được thực hiện tốt và kết quả chính là CLGD của nhà trường được nâng cao. Tuy nhiên vẫn còn ý kiến cho rằng: "Đường như HĐTCM luôn được cho là quan trọng nên một bộ phận GV đã mặc nhiên công nhận, ít có đóng góp mang tính xây dựng cao, thường HĐ theo kiểu truyền thống ít đổi

mới hay mang tính chiếu lệ cho có” (GV H., trường THCS Yên Đỗ chia sẻ).

2.2. Thực trạng XDKH HĐTCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên

Kết quả khảo sát cho thấy những tiêu chí về XDKH HĐTCM KHXH ở 11 trường THCS trên địa bàn huyện Phú Lương về mức độ và hiệu quả thực hiện đều được đánh giá rất cao, không có tiêu chí nào được đánh giá ở mức độ không thực hiện và không hiệu quả. XDKH HĐTCM KHXH ở các trường THCS đang được thực hiện tốt.

Đối với tiêu chí quán triệt mục tiêu HĐ của TCM trong nhà trường về mức độ thực hiện có 42 lựa chọn rất thường xuyên, đạt số ĐTB cao nhất 4,23 và được thực hiện thường xuyên ở hầu hết các trường THCS trên địa bàn huyện Phú Lương. Tuy nhiên về hiệu quả thực hiện đạt ĐTB là 3,99 cho thấy các nhà trường đã quán triệt rất rõ về mục tiêu HĐTCM tới toàn thể hội đồng sư phạm nhà trường. Quá trình thực hiện cần điều chỉnh sát sao hơn để phát hiện khó khăn, vướng mắc kịp thời để đạt hiệu quả cao hơn trong HĐTCM.

Tiêu chí thống nhất XDKH HĐTCM về mục tiêu, nội dung hình thức có tổng số 94,8% CBQL, GV ở các trường THCS đánh giá thực hiện mục tiêu rất thường xuyên, thường xuyên và có hiệu quả; không có đánh giá nào là không thực hiện hay không hiệu quả.

Tiêu chí Hiệu trưởng chỉ đạo TCM thiết kế từng nội dung đảm bảo đúng mục tiêu đã đề ra được đánh giá cao, đa số cho rằng thực hiện thường xuyên có hiệu quả, chỉ có một nhận định là đánh giá ít hiệu quả. Công tác quản lý của Hiệu trưởng các trường THCS huyện Phú Lương đạt hiệu quả, trách nhiệm.

Tiêu chí chuẩn bị đội ngũ GV, CSVC tham gia các HĐ của TCM được đánh giá thực hiện thường xuyên và hiệu quả cao. Thực tế cho thấy, mỗi nhà trường đều XDKH, định hướng đào tạo chuẩn bị đội ngũ GV cốt cán theo lộ trình, cùng các điều kiện thiết yếu để thực hiện tốt các HĐ theo kế hoạch của TCM được xây dựng từ đầu năm học (HĐsinh hoạt CM, chuyên đề nghiên cứu bài học, chuyên đề GD kỹ năng sống cho HS, ...) [1].

Tiêu chí Hiệu trưởng hướng dẫn kỹ năng XDKH HĐTCM cho tổ trưởng CM (TTCM) và duyệt kế hoạch, TCM báo cáo kế hoạch trước hội đồng sư phạm nhà trường đều có điểm trung bình đạt trên 4,06 và được CBQL, GV các trường THCS huyện Phú Lương đánh giá rất cao, đảm bảo tính công khai minh bạch của việc thực hiện mục tiêu, nội dung kế hoạch TCM trong nhà trường cùng sự đồng thuận của GV xây dựng môi trường GD an toàn, lành mạnh.

2.3. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch HĐTCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương

Kết quả khảo sát về thực hiện kế hoạch HĐTCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương cho thấy: Các tiêu chí thực hiện kế hoạch HĐTCM KHXH về mục tiêu và hiệu quả thực hiện đều được đánh giá là thực hiện thường xuyên, có hiệu quả có điểm số trung bình cao, trong đó có nhiều đánh giá chọn rất thường xuyên và rất hiệu quả. Tổ chức thực hiện kế hoạch HĐTCM KHXH đang được thực hiện rất tốt. Trong các tiêu chí có số ít nhận định về việc thực hiện là ít khi thực hiện và ít hiệu quả; đây cũng là kênh thông tin để các nhà quản lý tham khảo, nhìn nhận lại trong các khâu thực hiện kế hoạch cần thay đổi theo hướng tích cực để xây dựng các HĐTCM KHXH nói riêng và các HĐ của nhà trường THCS nói chung đạt kết quả cao. Tiêu chí xác định đối tượng quản lý và tham gia HĐTCM đạt điểm trung bình thấp nhất là 3,97 về mức độ thực hiện, có 19 đánh giá là thành thạo, cho thấy CBQL cần xác định rõ mục tiêu thực hiện, chuẩn bị đội ngũ quản lý tham gia tích cực, có trách nhiệm trong các HĐ của TCM trong nhà trường.

2.4. Thực trạng chỉ đạo HĐ TCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương

Kết quả khảo sát chỉ ra rằng, công tác chỉ đạo TCM đạt được các kết quả khả quan. CBQL nắm chắc mục tiêu, XDKH thực hiện nhiệm vụ về các HĐ CM của TCM, xây dựng triển khai các HĐ CM trong năm học, chỉ đạo việc đổi mới phương pháp nâng cao CLGD trong nhà trường. Các tiêu chí XDKH và thực hiện bồi dưỡng học tập nâng cao trình độ của GV đều được đánh giá cao với mức điểm trung bình trên 4,02 điểm. Các kế hoạch của TCM được xây dựng từ đầu năm học với các HĐ tổ chức chuyên đề của TCM đảm bảo thực hiện theo kế hoạch và luôn được đổi mới phương pháp góp phần nâng cao CLGD của TCM của nhà trường. Nhà trường luôn tạo điều kiện thuận lợi để CBGV được học tập nâng cao trình độ CMNV. Nhiều đánh giá về công tác chỉ đạo thực hiện rất hiệu quả, rất thường xuyên.

Tiêu chí chỉ đạo tổ chức sinh hoạt chuyên đề, bồi dưỡng CM trong tổ, các HĐ DH chung. Tiêu chí Thống nhất mẫu kế hoạch HĐTCM với các TCM và điều chỉnh việc thực hiện các HĐCM của TCM phù hợp với kế hoạch đã xây dựng. Kết quả thực hiện còn một số đánh giá cho rằng ít hiệu quả. Các nhà quản lý cần chú trọng đến khâu thực hiện các HĐCM sao cho đem lại hiệu quả đạt được tương ứng với mục tiêu đã đề ra.

2.5. Thực trạng KTĐG HĐTCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương.

Kết quả khảo sát cho thấy đa số CBQL đều đang thực hiện khá tốt chức năng động TCM KHXH ở 11 trường THCS huyện Phú Lương. XDKH kiểm tra rõ

ràng, công khai cũng là nhiệm vụ trọng tâm hàng năm của CBQL các nhà trường. Công tác kiểm tra nhằm mục đích ngăn ngừa, kịp thời phát hiện những sai lệch để có kế hoạch điều chỉnh, hạn chế việc xử lý hậu quả. Không có CBQL nào không thực hiện công tác KTĐG thường xuyên định kỳ đối với các HĐTCM KHXH. Hầu hết các tiêu chí đều được đánh giá ở mức thường xuyên, có hiệu quả, tổng điểm trung bình đều đạt trên 4,01 điểm. Kết quả khảo sát cho thấy đánh giá thường đạt 4 và 5 điểm. XDKH kiểm tra và lựa chọn các hình thức PPKT đang thực hiện khá phù hợp với điều kiện thực tế ở các trường THCS trên địa bàn huyện Phú Lương. XDKH, bộ tiêu chí kiểm tra HĐTCM thông qua từ đầu mỗi năm học được thực hiện thường xuyên, có hiệu quả ở 11 trường trên địa bàn huyện Phú Lương. Các nhà quản lý đang thực hiện khá tốt. Mục tiêu và kết quả thực hiện đều được đánh giá cao đạt 98% đánh giá về mục tiêu thực hiện là rất thường xuyên, thường xuyên.

Chỉ đạo lựa chọn các hình thức PPKT phù hợp để đánh giá đúng thực chất của HĐTCM chỉ có một đánh giá cho rằng ít hiệu quả.

Quản trị tinh thần KTĐGHĐ của TCM theo chuẩn nghề nghiệp cho các bộ phận quản lý, thanh kiểm tra, tham gia vấn đề được thực hiện thường niên trong các năm học, được phổ biến và thực hiện liên tục trong các HĐ của TCM KHXH. Tiêu chí kiểm tra việc thực hiện kế hoạch các HĐTCM có đảm bảo mục tiêu phát triển kỹ năng dạy học cho GV. Điều chỉnh kế hoạch HĐTCM cho phù hợp và đạt được mục tiêu sử dụng kết quả đánh giá là tiêu chí xếp loại viên chức và chỉ đạo là tiêu chí đánh giá viên chức hàng năm. Các tiêu chí đều được đánh giá ở mức khá tốt.

2.6. Đánh giá chung về QLHĐ TCM Khoa học xã hội

* *Kết quả đạt được:* QLHĐ TCMKHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên thực hiện khá tốt và có hiệu quả. Việc XDKH hoạt động, xác định mục tiêu hoạt động, công tác tổ chức quản lý chỉ đạo, KTĐGTCM KHXH được thực hiện thường xuyên, hiệu quả ở hầu hết các trường THCS huyện Phú Lương.

CBQL đều được tham gia đầy đủ các lớp tập huấn, bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ quản lý nhà trường. CBGV trong TCM KHXH thường xuyên được dự tập huấn trực tiếp kết hợp trực tuyến các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ CMMN theo môn học của Bộ, Sở và Phòng GD&ĐT thu được kết quả tốt. Hầu hết đội ngũ GV đều có tinh thần trách nhiệm cao trong công việc cùng xây dựng môi trường GD phát triển.

Các nhà trường luôn nhận được sự quan tâm của các cấp, địa phương và PHHS. Kế hoạch quản lý

HĐTCM KHXH được xây dựng từ đầu năm học, HT chịu trách nhiệm hướng dẫn, chỉ đạo TTCM và quản lý GV trong nhà trường. HT duyệt kế hoạch CM của TTCM và công khai trước TCM các tiêu chí đăng ký thi đua cụ thể từ đầu năm học. GV được tiếp nhận công văn trực tiếp. CBQL thường xuyên tham khảo ý kiến từ chuyên gia để có kế hoạch bồi dưỡng năng lực quản lý cho đội ngũ GV cốt cán từ đầu năm học.

* *Hạn chế:* Năng lực quản lý và kỹ năng XDKH còn hạn chế ở một số TTCM KHXH ở các trường THCS huyện Phú Lương. TCM còn lúng túng trong quá trình tổ chức các HĐCM của tổ thường xuyên, định kì. Nhiều HĐCM còn xây dựng và thực hiện qua loa, thực hiện cho xong để báo cáo, còn nặng tinh thần báo cáo thi đua. Cập nhật thông tin mới còn chậm. Chưa sâu sát trong nhiều HĐ do thiếu kinh phí.

3. Kết luận

Trước yêu cầu và nhiệm vụ phát triển GD của nhà trường phù hợp với sự đổi mới GD trong giai đoạn hiện nay, đáp ứng chương trình GDPT 2018 thì HĐ quản lý TCM KHXH đóng vai trò vô cùng quan trọng và cấp thiết [4],[5]. Hiệu trưởng quản lý, hướng dẫn, chỉ đạo thông qua các biện pháp quản lý HĐTCM KHXH thực hiện có hiệu quả có chất lượng và thực hiện tốt các khâu quản lý nâng cao CLGD. Qua kết quả nghiên cứu lý luận và thực tiễn cho thấy quản lý HĐTCM KHXH của CBQL nhà trường trường THCS huyện Phú Lương, bước đầu đã có những kết quả khả quan. Tuy nhiên, vẫn còn một số những hạn chế, bất cập do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan đã được tác giả chỉ ra. Để quản lý HĐTCM KHXH có hiệu quả, CBQL nhà trường cần phải nắm vững các nguyên tắc trong quản lý để tìm ra các biện pháp cụ thể phù hợp với tình hình thực tế của từng nhà trường, làm cho HĐ quản lý TCM KHXH của nhà trường đem lại hiệu quả cao [3].

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Thông tư 12/2011/TT-BGDĐT ngày 28/3/2011 về ban hành Điều lệ trường THCS, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học*. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), *Kế hoạch số 80/KH-BGDĐT ngày 25/02/2014 của Bộ GD và Đào tạo về "Tổ chức thực hiện đổi mới sinh hoạt CM trong trường phổ thông và trung tâm GD thường xuyên"*.
3. Hoàng Sỹ Hùng (2016). *Bồi dưỡng năng lực quản lý cho tổ trưởng CM ở trường trung học cơ sở tại tỉnh Thanh Hóa.*, *Tạp chí Quản lý GD*, số 9/2016.
4. Hồ Văn Dũng, Phạm Thị Quỳnh Hoa (2023). *Thực trạng quản lý sinh hoạt TCM theo hướng nghiên cứu bài học ở các trường THCS huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh*. *Tạp chí GD*, 268-273.